SHANTI-april 2019 nummer 4, Erkenningsnr. P 908078

BELGISCHE THEOSOFISCHE VERENIGING

Hoofdzetel: Geuzenplein 8 te 1000 BRUSSEL

TAK VREDE GENT

Maandelijkse nieuwsbrief voor levensvernieuwing en algemene broederschap door vergelijkende studie van wijsbegeerte, godsdiensten, wetenschap en esoterie.

UITGEVER: Marcel Eeckman, Sisalstraat 1, 9000 Gent. Email: marcel.eeckman@telenet.be
KANTOOR VAN AFGIFTE: 9030 Gent-Mariakerke.

De doelstellingen van de Theosofische Vereniging zijn:

- **Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur**
- **Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdiensten, wijsbegeerten en wetenschappen**
- **Het onderzoeken van de onverklaarbare wetten die in de natuur besloten liggen en van de vermogens die in de mens sluimeren**

De vereniging is niet-sektarisch en bestaat uit zoekers naar inzicht. Haar eenheid berust niet op een gezamenlijk beleden geloof of wereldbeschouwing maar op een gezamenlijk streven naar waarheid.

Missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen van een zich steeds verdiepend inzicht in, en verwerkelijking van de tijdloze wijsheid, spirituele zelfrealisatie en de eenheid van alle leven.

Activiteiten deze maand

Studieavonden iedere maandag (behalve de 5de) van 19.30u tot 21.30u in het Kollekasteel te 9030 Gent-Mariakerke, Groenestaakstraat 66-68. Deelname is gratis en volledig vrijblijvend.
Meer info op **www.theosofiegent.be en www.ts-belgium.be**

Maandagen	april 2019
01/04	Cursus Theosofie: Helderziendheid in tijd en ruimte
08/04	Rudolf Steiner. Ivan De Wilde
15/04	Lezing: 'Het vermogen om te genezen.
22/04	GEEN SAMENKOMST. Paasmaandag.

In dit nummer

Reïncarnatie en bevolkingsgroei:
David Pratt 2
Karma en reïncarnatie 6

***Bescherming persoonsgegevens**: de persoonlijke gegevens die door u worden meegedeeld, zijn bestemd voor de ledenadministratie van de Belgische theosofische vereniging vzw. Zij kunnen ook aangewend worden om u op de hoogte te brengen van de activiteiten en publicaties van onze vereniging. Alle info, over de Belgische wet bescherming van de persoonlijke levenssfeer van 8 december 1992 en de* **AVG (algemene verordening gegevensbescherming) Eu, te bekomen via email: info@ts-belgium.be**

Reïncarnatie en bevolkingsgroei.

David Pratt – juli 2005

Kan bevolkingsgroei reïncarnatie uitsluiten? Dit is een vraag die vaak opduikt in discussies over Reïncarnatie. Het is ook de titel van een recent artikel door David Bishai, (Ctrl klik op foto) gepubliceerd in de Journal of Scientific Exploration.

David Bishai

Volgens schattingen stond de wereldbevolking in 8000 v.Chr. op ongeveer 5 miljoen mensen. Rond het begin van onze jaartelling was ze gestegen naar 300 miljoen.

Tegenwoordig bedraagt ze ongeveer 7 miljard en neemt toe met een snelheid van 85 miljoen per jaar (135 miljoen geboortes tegenover een sterftecijfer van 50 miljoen). Aan de huidige periode van ongekende bevolkingsgroei lijkt echter een einde te komen.

David Bishai schrijft:

Een aanhoudende wereldwijde afname van het vruchtbaarheidscijfer begon meer dan 20 jaar geleden en deze trend toont geen neiging om te buigen. Tenzij onverwachte economische of epidemiologische tegenslagen plaatsvinden zal de wereldbevolking rond het jaar 2050 een hoogtepunt van ongeveer 10 miljard bereiken.

Als reïncarnatie een feit is en als we veronderstellen dat het totaalaantal menselijke zielen, zowel geïncarneerd als niet-geïncarneerd, die op aarde evolueren min of meer constant blijft, kan de wereldbevolking alleen toenemen als de gemiddelde periode tussen twee levens afneemt. Omgekeerd, als de wereldbevolking afneemt, moet de gemiddelde periode tussen twee levens toenemen.

Aangezien het een redelijke veronderstelling lijkt dat de gemiddelde periode doorgebracht in de verschillende toestanden na de dood wel verandert, in overeenstemming met de verschillende yuga's en andere cyclussen waar de mensheid doorheen gaat, zijn variaties in de totale menselijke bevolking te verwachten en vormen geen enkel dreigement voor de leer van reïncarnatie. Dit is ook de conclusie van David Bishai, die het vraagstuk wiskundig analyseert.

Volgens de theosofie is de periode van postmortale rust als regel ongeveer 100 keer de duur van het eraan voorafgaande leven; voor de gemiddelde periode wordt soms 1500 jaar genoemd, maar dit is gebaseerd op een huidige gemiddelde levensduur van ongeveer 15 jaar.

De werkelijke periode wisselt sterk, in overeenstemming met de mentale en spirituele ontwikkeling van de desbetreffende persoon. Er is een wet in het occultisme, geheel gebaseerd op de werkingen van de natuur, dat een mens in normale gevallen niet reïncarneert binnen een periode van honderdmaal het aantal jaren dat hij op aarde leefde.

De gemiddelde levensduur zou op het ogenblik ongeveer vijftien jaar zijn, maar dat is slechts een statistisch gemiddelde en er zijn natuurlijk miljoenen mensen die veel ouder worden, en hun devachanische periode zal dus naar verhouding langer zijn.

Maar ieder ego heeft zijn eigen Devachan, zowel wat de aard als de duur betreft. Sommige mensen zijn veel langer dan 1500 jaar in devachan, terwijl anderen, met sterk materialistische neigingen en eigenschappen, een devachan hebben dat misschien maar een paar honderd jaar duurt.

In zeldzame gevallen kan reïncarnatie zelfs binnen een paar jaar plaatsvinden, zoals bij kinderen die op een gewelddadige manier omkomen. De explosieve groei van de wereldbevolking in recente tijden is een aanwijzing dat reïncarnatie veel sneller plaatsvindt dan in het verleden, voor een deel een weerspiegeling van het versnelde

levenstempo en sterke materialistische neigingen in het huidige tijdperk.

Een ander bezwaar dat wordt aangevoerd is dat we met de reïncarnatieleer de toename van de wereldbevolking niet kunnen verklaren. Daarbij wordt als vaststaand aangenomen dat de bevolking van de aarde is toegenomen en dat we op de hoogte blijven van haar schommelingen. Maar het is niet zeker dat het aantal bewoners van de aardbol is toegenomen, verder worden er jaarlijks grote aantallen mensen vernietigd over wie we niets weten.

In China worden elk jaar vele duizenden meegesleurd door overstromingen. Hongersnood statistieken zijn niet gemaakt. We weten niet met hoeveel duizenden het sterftecijfer in Afrika jaarlijks dat van de geboorten overtreft.

Het bezwaar is gebaseerd op onvolledige gegevens die alleen de westerse landen betreffen. Men gaat er ook van uit dat er minder niet-geïncarneerde ego's zijn die wachten om in het leven te komen dan mensen die zijn belichaamd, en dit is niet juist.

Annie Besant heeft over Reïncarnatie dit goed uiteengezet door te zeggen dat de bewoonde bol lijkt op een zaal in een stad die vol stroomt vanuit de veel grotere bevolking van die stad; het aantal in de zaal kan variëren, maar er is een voortdurende aanvoer vanuit de stad.

Het is waar dat, voor zover het deze bol betreft, het aantal ego's dat ertoe behoort beperkt is, maar niemand kent het aantal noch het potentieel van de aarde om hen te onderhouden.

In de theosofische literatuur wordt gesteld dat niet-geïncarneerde zielen in het algemeen veel talrijker zijn dan geïncarneerde zielen. G. de Purucker zei eens dat het aantal geïncarneerde zielen maar een honderdste was van het aantal niet-geïncarneerde zielen.

G. de Purucker schrijft:

Kijk naar de wereld. Men ziet het ene volk toenemen in aantal en het andere volk afnemen in aantal. Kijk naar het Romeinse Rijk, de rijken van Babylon en Perzië, Egypte en het Verre Oosten. Daar bevolkten miljoenen en miljoenen eens hun land. Egypte is nu niet meer dan een historische herinnering; Babylon bestaat uit grafheuvels, heuvels van de doden; maar ons westen bevat volkeren die elke honderd jaar in aantal zijn toegenomen.

De verklaring ligt voor de hand. Als het ene volk of de ene natie sterft of in aantal afneemt, gaan de reïncarnerende ego's naar elders, naar steeds nieuwere, jongere volken die groeien en toenemen en de delen van de aarde bevolken waar ze hun woonplaats hebben

Vermits de wereldbevolking in de loop van de geschiedenis echter sterk schommelt, terwijl het aantal incarnerende monaden hetzelfde blijft, geldt dit percentage vermoedelijk alleen voor de gemiddelde wereldbevolking, wat die ook mag zijn.

Een andere keer opperde G. de Purucker heel voorzichtig dat het totale aantal menselijke zielen dat op aarde evolueert 10 miljard zou kunnen zijn, oftewel 5 keer de wereldbevolking op dat moment.

Omdat nu wordt voorspeld dat de wereldbevolking in 2050 een hoogtepunt van ongeveer 10 miljard zal bereiken, ligt het voor de hand dat het totale aantal zielen dat op onze bol incarneert niet minder kan zijn dan dat cijfer, en het zou veel hoger kunnen zijn. Als we dezelfde factor 5 toepassen die door Purucker werd gebruikt, zouden 50 miljard menselijke zielen met onze bol verbonden kunnen zijn.

David Bishai stelt een maximaal aantal zielen voor van 100 miljard; dit is gebaseerd op de schatting dat ongeveer 100 miljard mensen op aarde hebben geleefd sinds ca. 50.000 v.Chr., het tijdstip, volgens Bishai, waarop mensen van het huidige type voor het eerst verschenen.

Aan de andere kant voert de theosofie het begin van de menselijke beschaving tot vele miljoenen jaren terug. Niettemin, als we veronderstellen dat elke menselijke ziel tenminste één incarnatie heeft gehad sinds 50.000 v.Chr. dan kan het maximale aantal menselijke zielen niet meer dan 100 miljard zijn.

Een van de eerste mensen die beweerde dat bevolkingsgroei reïncarnatie uitsluit was de vurige christelijke kerkvader Tertullianus. Een van zijn merkwaardigste bijdragen aan de christelijke theologie was het volgende:

Ik verkondig dat de zoon van God gestorven is; dit is nu iets dat aangenomen moet worden, omdat het een monsterachtige ongerijmdheid is; voorts beweer ik dat hij na te zijn begraven, is herrezen; en dit houd ik voor absoluut waar, omdat het absoluut onmogelijk is. Een openbaring die weinig vertrouwen wekt in Tertullianus vermogen om rationeel na te denken.

Degenen die het bevolkingsargument gebruiken in een poging reïncarnatie te weerleggen, veronderstellen dat de gemiddelde rustperiode tussen twee levens gedurende de hele geschiedenis van de mens absoluut constant is gebleven. Maar, zoals Bishai opmerkt, hoe zulke sceptici deze bovenzinnelijke kennis hebben verworven over een toestand waarin ze zelfs niet geloven blijft een raadsel!

Er is een voorbeeld van de werking van blind geloof te vinden in de geschriften van de vurige kerkvader Tertullianus. Hij vaart uit tegen Marcion, die een gnosticus was, en zegt ongeveer het volgende:

Het enige middel waarover ik kan beschikken om met succes te bewijzen dat ik schaamteloos en gelukkig een dwaas ben, is mijn minachting voor schaamte. Ik verkondig bijvoorbeeld dat de zoon van God is gestorven; dit nu is iets dat aangenomen moet worden, omdat het een monsterachtige ongerijmdheid is; voorts beweer ik dat hij na te zijn begraven, is herrezen; en dit houd ik voor absoluut waar, omdat het absoluut onmogelijk is

– De carne Christi (Over het vlees van Christus), hfst. v

Andere voorgestelde verklaringen voor stijgingen en dalingen van de aardse bevolking zijn de volgende:

1. Monaden van andere planeetketens, niet noodzakelijkerwijs in ons eigen zonnestelsel, die toetreden tot de menselijke evolutionaire stroom op aarde, of monaden die de aarde verlaten om hun evolutie elders voort te zetten;
2. Reïncarnerende dierlijke zielen die mens worden.

Wat het eerste punt betreft, stelt HP Blavatsky de algemene regel als volgt:

De mensheid van het eerste Manvantara is dat van de zevende en van alle tussenliggende. De mensheid van het eerste wortelras is de mensheid van het tweede, derde, vierde, vijfde enz. tot het einde toe vormt zij een cyclische en voortgaande reïncarnatie van de monaden die behoren tot de Dhyani-Chohans van ons planeetketen.

Dit betekent alleen dat de mensheid, van het eerste tot het laatste of zevende ras, samengesteld is uit een en hetzelfde gezelschap van acteurs, die afstammen van hogere sferen om hun artistieke reis op deze onze planeet, de aarde, uit te voeren.

Beginnend als zuivere geesten op onze neerwaartse reis rond de wereld (waarlijk!) Met de kennis van de waarheid inherent aan ons, brengt de cyclische wet ons naar de omgekeerde top van materie, die hierbeneden op aarde en de bodem van die we al hebben opgedaan; en dan zal dezelfde wet van geestelijke zwaartekracht ons langzaam doen opstijgen naar nog hogere, nog zuiverdere sferen dan die waar we begonnen zijn.

Met andere woorden, als we eenmaal geassocieerd zijn met een bepaald planeetketen, moeten we alle cycli van het begin tot het einde doorlopen, d.w.z. door alle zeven wortelrassen op alle bollen in elk van de zeven rondes en in elk van de zeven planetaire belichamingen, die geleidelijk door elk van de tien rijken gaan en onszelf verheffen van onzelfstandige godsvonken (elementalen) tot zelfbewuste goden.

Het lijkt minder waarschijnlijk dat een menselijke monade plotseling de aarde zou verlaten in het midden van een cyclus en weg zou stormen om zich aan te sluiten bij een evolutionair proces dat al aan de gang was op een compleet andere planeet, mogelijk in een ander zonnestelsel.

De meeste monaden die momenteel evolueren op de aardketen in zijn huidige vorm, evolueerden ook in dezelfde keten in de vorige planeetketen

(waarvan de overblijfselen de maanketen zijn). Zoals uitgelegd in de leringen over de buitenronden, gaan we na het voltooien van de volledige evolutionaire cyclus (van zeven planetaire Manvantara's) op de aardeketen verder naar de heilige planeten, waar we een soortgelijke evolutionaire reis doorlopen en verder zeven keer rond alle heilige planeten, En gedurende nog grotere perioden migreren we van het ene zonnestelsel naar het andere.

Naast de grote buitenrondes die monaden collectief maken met grote tussenpozen, zijn er ook kleine buitenrondes, waarin onze hoogste (spirituele en goddelijke) monaden relatief kort bezoek brengen aan andere planeetketens en andere zonnestelsels na de dood ene tijdens de slaap of initiaties.

Dit suggereert dat er monaden van andere planeten en zonnestelsels ook door de aardketen gaan. Van de monaden die deze reizen maken, wordt gezegd dat ze zich manifesteren in geschikte vormen op de bollen die ze passeren. Of dat incarnatie in fysieke menselijke lichamen op onze eigen bol omvat, wordt niet vermeld.

Wat betreft de wisselwerking tussen de dierlijke en menselijke Rijken, **verwerpt de theosofie uitdrukkelijk** de exoterische boeddhistische leer dat het heel normaal is dat menselijke zielen heen en weer schakelen tussen incarneren in menselijke lichamen en dierlijke lichamen. Van zodra menselijk zelfbewustzijn is bereikt, gaan zielen normaal niet achteruit naar het overwegend instinctieve dierenrijk.

De 'leer van alle oosterse adepten'? Tenzij ik me vergis, heb ik altijd volgehouden als een van de waarheden van de occulte filosofie dat wedergeboorte in een lagere staat onmogelijk is, dat er geen teruggang is in de evolutie van het bestaan, dat de natuur steevast de deur achter zich sluit, met andere woorden, dat er geen achteruitgang is.

Slechts zeer zelden doen menselijke zielen, door hardnekkig kwaad doen in een reeks levens, de verbinding met hun goddelijke zelf te verbreken en 'verloren zielen' (elementaren) worden, die zich vervolgens opnieuw in de lagere rijken bevinden.

Theosofie zegt dat de 'deur' naar het mensenrijk in het midden van de huidige vierde ronde (zo'n 4,5 miljoen jaar geleden) gesloten is en dat er geen dierlijke monaden meer zullen overgaan in het mensenrijk en dit voor de rest van dit planetaire Manvantara.

De enige uitzondering zijn de monaden die de mensapen belichamen en hogere apen, die in staat zullen zijn om de lagere rangen van het mensenrijk binnen te gaan vanwege de semi-menselijke afkomst van deze apen.

Hier volgt nog een belangrijk punt om te onthouden:

Er is voor ons mensen een deur in het midden van de vijfde ronde en die mensen die deze deur niet doorgaan, met andere woorden die op dat moment niet de weg omhoog kunnen gaan en in de zesde ronde niet het laagste dhyani-chohanische rijk kunnen ingaan, zullen daardoor 'mislukkingen' zijn en geleidelijk uitsterven en zullen moeten wachten op de volgende planetaire belichaming.

Maar die mensen die wel slagen, met andere woorden, die verkiezen omhoog te gaan, zullen, als het grote moment van de keuze omhoog aanbreekt, langs de boog omhoog blijven klimmen.

Waarom was er een deur naar het mensenrijk die zich sloot op het laagste punt van het huidige Manvantara? Het betekent eenvoudig dat op dat punt de dieren nog niet uit hun eigen innerlijk die geestelijke, mentale eigenschappen hadden voortgebracht die hen in staat zouden stellen op te klimmen naar het volgende rijk, het mensenrijk. Zij konden die stap niet doen. Ze wilden het niet; ze wisten er niets van omdat ze innerlijk nog niet waren ontwaakt

Maar die mensen die wel slagen, met andere woorden, die verkiezen omhoog te gaan, zullen, als het grote moment van de keuze omhoog aanbreekt, langs de boog omhoog blijven klimmen.

Enkele dieren, zelfs vele, zullen voor korte tijd in de vijfde ronde op onze vierde bol verschijnen, maar dat zal niet lang duren, en ze zullen sneller uitsterven dan ze dat in de toekomst in deze vierde ronde zullen doen. Dan zullen ze gedurende de rest van de zeven ronden die onze keten nu doorloopt, blijvend hun Nirvãna zijn ingegaan.

Het hele dierenrijk zal geleidelijk uitsterven, lang vóór de zevende ronde is bereikt, behalve de mensapen, en wellicht enkele andere dieren die door hun karmische verleden misschien erin slagen om met moeite verder te gaan tot de zevende ronde komt.

Bronnen

HP Blavatsky, De Geheime Leer, deel 1 en 2. Geselecteerde artikelen.

G. de Purucker: De Esoterische Traditie. Bron van het occultisme. Aspecten van de Occulte Filosofie. Dialogen, deel 1 en 2.

W.Q. Judge, De Oceaan van Theosofie

Karma en Reïncarnatie

M. Eeckman

Karma is voor westerlingen geen vertrouwd begrip. Het is de naam die theosofen in de 19de eeuw gingen gebruiken voor een van de belangrijkste wetten van de natuur. Het werkt onafgebroken en is van invloed op zowel planeten, planetenstelsels, rassen, volkeren als families en personen. Karma en reïncarnatie horen bij elkaar. Zo nauw zijn deze twee wetten met elkaar vervlochten dat het bijna onmogelijk is de ene los van de andere goed te behandelen.

Geen plaats of wezen in het heelal valt buiten de werking van karma; ze vallen allemaal onder zijn heerschappij, worden voor begane fouten erdoor gestraft, maar toch door discipline, rust, beloning en meedogend verder geleid naar de verre hoogten van volmaking. Het is een wet die zo'n breed terrein beslaat en die zowel ons fysieke als ethische bestaan beïnvloedt, dat de betekenis ervan in onze taal slechts door middel van omschrijving en uitvoerige toelichting duidelijk kan worden gemaakt.

Daarom werd het Sanskrietwoord karma gekozen om haar aan te duiden. Toegepast op het morele leven van de mens is het de wet van ethische oorzakelijkheid, rechtvaardigheid, beloning en straf; de oorzaak van geboorte en wedergeboorte, maar evengoed het middel om te ontkomen aan incarnatie. Vanuit een ander standpunt gezien is het slechts het voortvloeien van gevolgen uit oorzaken, actie en reactie, precies het juiste gevolg voor elke gedachte en daad. Het betekent handelen en de gevolgen van handelen, want de letterlijke betekenis van het woord is handeling.

Theosofie beschouwt het heelal als een intelligent geheel, daarom is elke beweging in dat heelal een handeling van dat geheel die leidt tot gevolgen, die zelf weer oorzaken worden van verdere gevolgen. De hindoes van de oudheid vatten het ruim op en zeiden dat elk wezen, tot Brahma toe, onder de heerschappij van karma valt. Het is geen wezen maar een wet, de universele wet van harmonie waardoor bij alle verstoringen het evenwicht weer feilloos wordt hersteld.

Wanneer wij zeggen dat alles Karma is, het resultaat van oorzaken die tevoren in beweging zijn gezet, moeten wij het verband van het menselijk Karma tot ver in het verleden uitstrekken. In feite miljoenen jaren, tot die zeer vroege periode toen de mens voor het eerst proefde van de vrucht van kennis en daarna het verschil leerde kennen tussen goed en kwaad. Het is duidelijk dat wij vanaf de verre tijd in het verleden ten volle verantwoordelijk moeten worden gesteld, niet alleen voor wat wij dachten en deden, maar ook voor de invloed die ons denken en handelen had op anderen in de loop van de eeuwen.

Miljarden menselijke zielen die in deze duizenden en nog eens duizenden eeuwen deze aarde hebben bewoond en verlaten, ontelbare gevoelens van aantrekking en afstoting hebben ontwikkeld en talloze oorzaken in beweging hebben gezet, oorzaken die op zekere tijd ergens en onder de juiste omstandigheden, zich onvermijdelijk als gevolgen zullen manifesteren.

Als wij aannemen dat alles wordt beheerst door de universele wetmatigheid dat de kosmos is gegrondvest op rechtvaardigheid, dan kan er niets bij toeval gebeuren. Alles moet een uitdrukking zijn van werking van de wet van evenwicht, aantrekking en afstoting, actie en reactie. Het logisch gevolg hiervan is dat ieder van ons die nu op aarde is, heeft vele honderden levensperioden doorgemaakt sinds het vroege punt in de geschiedenis van de mens, waarop wij voor het eerst het verschil tussen goed en kwaad op zelfbewuste wijze herkenden. Er moet ongetwijfeld een keten van reacties bestaan, anders zouden wij in een grillig en zinloos heelal leven en wat zou een betere manier zijn voor de blijvende ziel in ons om te groeien en te evolueren en zich de gevolgen van vroegere daden ten nutte maken.

Als wij dit ruime beeld voor ogen houden is het niet moeilijk ons bewust te worden van de grote kracht die de beschaving langs het evolutionaire pad voortstuwt naar haar bestemming. Er zullen zeker tijden zijn van afschuwelijk lijden, omdat wij ergens door verkeerd denken en verkeerd handelen het evenwicht hebben verstoord. Wij kunnen ons nauwelijks voorstellen hoe omvangrijk het Karma is dat iedere ziel, om nog niet te spreken over naties en rassen, in een lang verleden een achterstallig Karma heeft opgeroepen dat eens moet uitwerken.

Nu en dan lijkt het of iets in ons in moeilijkheden drijft. In zekere zin is dat precies wat er gebeurt; het innerlijk Karma, het Karma dat aan ons hoger zelf ontspringt, doet zich op zekere momenten voelen, dan hebben wij bijna het gevoel dat we in een bepaalde richting worden gevoerd, misschien zelfs langs een moeilijke en omslachtige weg; maar het Karma dat tot onze persoonlijkheid behoort, lijkt ons in de tegenovergesteld richting te trekken. Zo ontstaat er een conflict tussen het gevoel die vanbinnen, dat een bepaalde weg moet worden gevolgd en de tegengestelde impulsen van de uiterlijke natuur. Hoe kunnen wij dit conflict beslechten, zodat het innerlijke en uiterlijke Karma in harmonie kunnen samenwerken?

We moeten onze blik hoger richten, daar waar hij thuishoort, weg van het lagere. Als wij dat doen, zullen wij beseffen dat onze Vader of beschermengel onafgebroken zijn impulsen in ons menselijk zelf zendt en als wij zo willen leven dat het hogere in al onze gedachten en daden overheerst, zullen overmatige spanningen uitblijven. Maar als wij onder deze inspirerende invloeden intuïtief weten dat een bepaald pad het juiste is, en we voor een groot deel zijn geconcentreerd in ons dagelijks bewustzijn, kan dat ons in hoge mate verontrusten. Er ontstaat dan een wezenlijk conflict tussen het innerlijk en uiterlijk Karma, een conflict dat niet vermindert totdat wij definitief besluiten de leiding van onze beschermengel te volgen, wiens doel is licht te brengen in duisternis en evolutie van de mindere naar het grotere.

In het begin denken velen dat Karma goed of slecht is. Het is geen van beide, het is slechts onze reactie op de omstandigheden van het leven die het tot een plezierige of onplezierige ervaring maakt feitelijk betekent alle Karma kansen. Het ligt voor de hand dat als wij vele, vele levens geleefd hebben, het voor een mens onmogelijk zou zijn, in een reïncarnatie de volle last van zijn gehele

verleden te dragen. Karma is een natuurlijke wet die universeel werkt, want de natuur is in alle opzichten rechtvaardig en mededogend.

Het leven is niet altijd een eenvoudige rechte lijn van plichtsbetrachting, soms worden wij geconfronteerd met wezenlijke problemen bij het nemen van beslissingen, maar als wij terzijde kunnen staan en ze vanuit een ruimer perspectief bezien, kunnen wij er zeker van zijn dat ons hoger zelf ons nooit in de steek zal laten als de nood aan de man komt. We zouden dankbaar moeten zijn voor de goede impulsen die ons in nieuwe omstandigheden brengen. Wanneer het lijkt alsof het innerlijk Karma in conflict is met het uiterlijke, kunnen wij dit als een teken van vooruitgang zien, een teken dat het persoonlijke zelf de dingen vanuit een hoger standpunt moeten bekijken.

Dat is de reden waarop wij de nadruk hebben gelegd op de praktische betekenis van de poging het dagelijks schrift van ons leven te lezen, omdat ons hoger zelf in samenhang met de natuurlijke dingen van het dagelijks leven ons naar die wegen van ervaring probeert te leiden waar de ziel in kracht en begrip kan groeien.

Het is onze verantwoordelijkheid in te zien dat alle Karma een kans is. Ik herhaal het nogmaals, omdat het de belangrijkste sleutel is om het leven zonder wanhoop tegemoet te treden, wat de omstandigheden of gebeurtenissen ook mogen zijn. De zogenaamde plezierige situaties zijn misschien zelfs nog een grotere uitdaging dan de moeilijke, namelijk er verstandig mee omgaan, ze niet slechts zien als een beloning voor het goede in het verleden, maar eerder als een middel onze heilwensen met anderen te delen ik spreek hier natuurlijk over geestelijke waarden.

Onplezierige omstandigheden bieden op zichzelf al grote mogelijkheden, omdat dikwijls de moeilijkste ervaringen, die eerst de bitterste gifdrank leken, tenslotte het 'levenswater' blijkt te zijn. Dit omdat onze beschermengel, die ziet dat wij ontvankelijker worden voor zijn aanwijzingen, ons sterke begint te beïnvloeden en ons in perioden van beproeving dringt. We hebben allen ervaren wanneer we ontberingen en tegenspoed moedig het hoofd bieden, ze ons niet langer de baas zijn, omdat onze moedige houding het mogelijk maakt dat het innerlijke en uiterlijke Karma in harmonie samenwerken. Eenvoudig gezegd, wij moeten leren alle omstandigheden die voortvloeien uit ons Karma, uit onszelf, op verstandige wijze tegemoet treden en aanvatten, zonder aan onszelf te denken.

Alles is Karma, innerlijk en uiterlijk, hoog en laag, geestelijk en stoffelijk, en de meester van het innerlijk Karma is de god die in het hart van ons wezen zetelt. De meester van het uiterlijke Karma is uw en mijn menselijke persoonlijkheid. Alles is bewustzijn en de taak die wij hebben om het lagere te verheffen door het hogere, komt neer op het zelfbewust omzetten van het onedele metaal van ons gewone bewustzijn in het goud van het goddelijke in ons.

De draden van Karma zijn fijn gesponnen en er gaat er niet een verloren in het grotere patroon van onze evolutie. Daarom kan er uiteindelijk niets anders bestaan dan rechtvaardigheid, wat niet anders wil zeggen dan herstel en evenwicht in actie en reactie, oorzaak en gevolg, zaaien en oogsten. Waarom zouden alle grote religies en filosofieën de nadruk hebben gelegd op deze ene leer – het in evenwicht brengen van de weegschaal van het lot?

Gebruikten de oude Grieken de weegschaal niet als het symbool van universele rechtvaardigheid, orde en evenwicht, een symbool dat wij in het Westen trouw hebben bewaard? Legden ook de Egyptenaren niet de nadruk op deze waarheid in hun dramatische voorstelling van het Oordeel, zoals dit in hun papyrusrollen en tempels werd afgeschilderd: 'het wegen van het hart tegen de veer van de waarheid'?

Alles in de natuur werkt in de richting van harmonie, het teweegbrengen van groei van het lagere naar het hogere. Waarom zou de mens dan een uitzondering zijn? Als rechtvaardigheid eigen is aan de stoffelijke gebieden, waarom dan niet aan de morele en geestelijke sferen van ervaring!

Karma en de geboorte van de mens.

Hoe wonderbaarlijk de geboorte van een kind ook is, een nog groter wonder is zijn bijzonderheid. Wie van ons heeft niet vaak de vraag gesteld:

Waarom ben ik zoals ik ben, in uiterlijk, karakter en aanleg? Waarom ben ik in deze bepaalde tijd geboren, in dit gezin en deze levensomstandigheden?

Door de eeuwen heen hebben denkers over deze vragen nagedacht. Biologen hebben met zeer sterke microscopen het miraculeuze begin van het leven vastgelegd, de conceptie en de versnelde celdeling, waardoor bepaalde vormen ontstaan, die in een hoog tempo hart, zenuwen, weefsels en beenderen opbouwen, zodat binnen acht weken het drie centimeter grote embryo een miniatuurmensje is dat verschilt van alle anderen. Maar, in plaats van antwoorden, levert dit nog meer vragen op.

Bijvoorbeeld: wat bepaalt de cel differentiatie? Wat is het dat de werking van de genen en de ontwikkeling van de weefsels en organen stimuleert, coördineert en daarna bedwingt, waardoor elk kind zijn eigen kenmerken krijgt? Het is alsof er volgens een blauwdruk wordt gewerkt, alsof zich een intelligentie door de cellulaire wereld beweegt, die iedere fase van de prenatale ontwikkeling doelbewust leidt.

Filosofen houden zich vooral met deze vragen bezig en met die over predestinatie, vrije wil en fatalisme. Hindoes en Boeddhisten schrijven ons unieke karakter toe aan Karma, een Sanskriet woord afgeleid van de wortel *Kri*, doen, dat actie-reactie, oorzaak-gevolg en compensatie betekent. Voor hen is Karma de onfeilbaar rechtvaardige en meedogende wet of werking van de natuur, die al het bezielde leven beïnvloedt en door zijn onophoudelijke werking, de groei en ontwikkeling bevordert. Zij geloven dat we zij wie we zijn en waar we zijn, als gevolg van onze vroegere daden op het stoffelijke, emotionele, mentale en geestelijk gebied.

De logische geschriften van de Jaina's, een pre-boeddhistische Indiase religieuze orde verklaren hoe dit werkt. Wanneer een Jîva, (levend wezen) een bewust wezen, voorwerpen van deze wereld verlangt of er zich aan hecht, als het uitdrukking geeft aan sterke gevoelens van boosheid, vrees, haat of liefde, als het zich vastklampt aan domme of verkeerde ideeën, opent deze Jîva zodoende zijn hart voor een inkomende stroom van *'karmische atomaire materie'*. Deze etherische substantie vermengt zich rondom de Jîva en brengt verzamelingen van etherische deeltjes voort, die ofwel de Jîva onmiddellijk kleuren, verduisteren en belasten, of zich ophopen als zaden, die latent blijven tot de voor hen geschikte omstandigheden zich voordoen, waarin ze ontkiemen en tot uitdrukking komen.

De intensiteit van begeerte of een emotie bijvoorbeeld, die een mens tot een afschuwelijke daad brengt, trekt duistere, zware en ontwrichtende karmische materie tot hem aan, die zich om zijn ziel wikkelt als de cocon van een zijderups en de normale stroom van zijn mentale, emotionele en fysieke krachten belemmert en kluistert. Deze belemmering blijft in opeenvolgende levens bestaan, waardoor iedere incarnatie verwikkeld is in problemen, totdat de Jîva tot handelen overgaat en deze materie opruimt.

Aan de andere kant verheft de karmische substantie die ontstaat en aangetrokken wordt door vriendelijke en zuivere gedachten, die helder, harmonieus en licht van gewicht is, zowel de gever of de ontvanger, verfijnt ze de innerlijke natuur, vergemakkelijkt het uiten van gedachten en gevoelens en schenkt daardoor misschien inspiratie en schoonheid aan zijn woorden en daden;

Deze opeenhopingen van karmische substantie, zeggen de Jaina's, vormen zich tot een lichaam, dat in tegenstelling tot het stoffelijk lichaam blijft voortbestaan na de dood. Het is dit lichaam dat de latente karmische krachten van leven naar leven overdraagt. Op deze wijze erven we onszelf bij iedere nieuwe geboorte de som van alle factoren die we in het verleden hebben verworven.

De eerste Boeddhisten gingen zover dat ze zeiden dat het Karma van een mens het enige deel van hem is dat de dood overleeft. Ze vergeleken het voortbestaan van het bewustzijn van een vorig leven naar dit en een volgend leven met het aansteken van nieuwe kaarsen aan oude kaarsen die laag branden. De vlam van een nieuwe kaars, of een nieuw leven, zou niet kunnen ontstaan,

meenden zij, als die niet eerder had bestaan in de oude kaars, of het vorige leven, van daar hun overtuiging dat het alleen Karma is die ons terugbrengt in de geboortecyclus en ieder detail van ons bestaan bepaalt. We denken zoals we denken, we gedragen ons zoals we doen, hebben de ouders, het geslacht, het uiterlijk, de persoonlijkheid, gedachten en verlangens, problemen en moeilijkheden, kundigheden en zwakheden, de echtgenoot of echtgenote en kinderen die we hebben, omdat we ze in vorige incarnaties hebben verdiend.

Voor Boeddhisten was de gedachte dat een god buiten hen, of ouders, het leven van een mens scheppen of bepalen, onbestaanbaar. Zij waren ervan overtuigd dat ieder individu zijn eigen architect en schepper is. Klagen helpt niet. Er heerst rechtvaardigheid. Niemand anders, alleen wijzelf kunnen onze toestand snel of langzaam maar zeker wijzigen door onze houding en ons gedrag te veranderen.

Deze ideeën, dat het heden het gevolg is van daden in het verleden en van individuele verantwoordelijkheid, werden door Paulus duidelijk onder woorden gebracht:

Want ieder zal zijn eigen last dragen. Dwaalt niet, god laat niet met zich spotten. Want wat een mens zaait zal hij ook oogsten. Want wie zijn eigen vlees zaait, zal uit zijn vlees verderf oogsten; maar wie op de geest zaait, zal uit de geest eeuwig leven en oogsten. Laten wij niet moede worden goed te doen, want, wanneer het eenmaal tijd is, zullen wij oogsten, als wij niet verslappen. Laten wij dus, daar wij de gelegenheid hebben, doen wat goed is voor allen.

Egyptische en Assyrisch-Babylonische geschriften (ongeveer 4000-3000 v. Chr.) verklaren onze verschillen op een wat ingewikkelde wijze. Zij beschrijven de komst van een mens in het leven als een terugkeer langs hetzelfde pad dat de ziel volgt. Op die reis stijgt de ziel van de overledene, en ook van degene die geestelijke inwijding ondergaat, na bevrijd te zijn van het lichaam, omhoog langs de zeven heilige planeten en geeft aan elk van deze vroegere verblijfplaatsen de bekleedsels en attributen terug die zij daar ontving tijdens haar afdaling tot lichamelijke geboorte.

Bij het bereiken van de 'hemelse' sfeer van de zon, verwerft de ziel kennis, en als de tijd rijp is, begint ze haar afdaling door de sfeer van de planeten, waar zij opnieuw de bekleedsels opneemt die zij had afgelegd. Bij het bereiken van de aarde is zij dan een compleet wezen maar nog zonder lichaam van vlees dat, als het zich geheel heeft gevormd, de ziel in staat stelt opnieuw geboren te worden, verfrist en verlangend om te leven.

Deze gedachte was ook bij de christenen bekend. Origenes, een leraar en kerkvader uit de 3de eeuw, schreef in zijn *Contra Celsum*:

We weten dat de ziel, die onstoffelijk en onzichtbaar van aard is, niet op een stoffelijk gebied bestaat zonder een lichaam te bezitten dat past bij de aard van dat gebied. Daardoor legt zij op een bepaalde tijd een lichaam af dat voordien noodzakelijk was, maar niet langer past bij de veranderde toestand en verwisselt het voor een tweede; en op een ander moment neemt ze een ander aan naast het vorige, dat nodig is als een betere bekleding, passend bij de zuiverder etherische regionen van de hemel.

Hier zien we hoe algemeen deze ideeën eens werden aanvaard en hoe de mens werd beschouwd als een geestelijk wezen, gevangen in een lichaam van vlees en bloed. De hedendaagse theosofische literatuur verklaart dat het geboorteproces in de 'hemel' begint, waar het reïncarnerend ego sinds zijn laatste aardse leven een aanzienlijke tijd heeft doorgebracht. Wanneer de krachten die haar naar deze geestelijke gebieden aantrokken, zijn uitgewerkt, wordt de ziel psychomagnetisch, karmisch omlaag getrokken door de tussenliggende sferen, totdat zij op aarde het gebied bereikt van haar vorige gedachten en gevoelens.

Tijdens de afdaling neemt zij de elementen van bewustzijn en substantie op, die vroeger haar intellectuele, psychische en astrale lichamen hadden gevormd en die alle worden gehuld in het stoffelijk lichaam als het kind wordt geboren. Deze etherische bekleedsels bestaan uit dezelfde levensatomen en uit dezelfde karmische moleculaire substantie waaruit ze vroeger waren samengesteld; daarom dragen ze de karakteristieke stempel en bezitten ze het instinctieve geheugen die de ziel er in vorige

incarnaties op heeft gedrukt. Als de levensatomen zich opnieuw samenvoegen tot de vorm en substantie die Karma vereist, wijzigen ze daarom ten goede of ten kwade. De details van het uiterlijk en van de uitdrukkingsmiddelen van een mens.

Vroegere harmonieuze gedachten en daden zullen de gehele aard verfijnen en veredelen, slechte, wrede of zelfzuchtige zullen haar misvormen. Belemmeringen of handicaps, lichamelijke of psychische, zijn echter niet noodzakelijk het gevolg van 'verkeerd' handelen. Iemand die zich te sterk inspande of te sterk ernaar streefde zich geheel voor een bepaalde zaak of zelfs voor een artistiek creatie in te zetten, kan een deel van zijn innerlijke constitutie zodanig uit zijn evenwicht hebben gebracht, dat de natuur op deze wijze probeert de orde te herstellen. Een leven van blindheid of geestelijke onvolwaardigheid kan bijvoorbeeld de noodzakelijke gelegenheid tot herstel bieden.

Tijdens het gehele proces van incarnatie en ieder stadium van het leven komt de individualiteit tot uitdrukking. Elk kind is uniek, omdat het in zich de karmische neigingen die het zelf schiep meevoert. Deze dragen niet alleen bij tot zijn eigen ontwikkeling, maar ook tot zijn omgeving, die net zo uniek en individueel is. Zelfs binnen een gezin leeft ieder lid in dat speciale milieu dat hij schept door zijn inbreng en door de wisselwerking met de overige gezinsleden en zijn maatschappelijke en economische omgeving.

De schijnbare inconsequentie in de theorieën van erfelijkheid en milieu, waarover zovelen zich het hoofd breken, zouden verdwijnen als ze worden gezien als karmische gevolgen. Al erven we inderdaad fysieke trekken van onze ouders, we wijzigen deze om ze aan te passen aan onze eigen karmische behoeften. In feite erven we onszelf, wij zijn het huidige resultaat in een voorgaand proces dat al vele levens aan de gang is.

Hoe kunnen we anders verklaren dat er genieën worden geboren in talentloze gezinnen, of dat goede en fatsoenlijke ouders misdadige kinderen hebben? In het algemeen echter voeren gelijksoortige karaktertrekken ons naar een bepaald gezin, want het gelijke trekt het gelijke aan. We worden geboren bij de ouders waarmee we banden hebben uit het verleden. Zij en onze eigen kinderen, zijn door banden van liefde met ons verbonden, of door ketenen van vrees die lang geleden werden gesmeed.

Welk een inzicht geeft dit ons als ouders! Iedere ziel die we in ons huis noden, brengt vele credit en debet posten met zich mee: talenten die in het verleden werden gekweekt, kunnen nu opbloeien als ze hiertoe de gelegenheid krijgen; zwakheden, voortkomend uit oude wonden, kunnen nu genezen worden. En wij, die in een positie van kracht verkeren en vrij zijn van de last van de herinnering aan vroegere karmische oorzaken, kunnen meer doen voor onze kinderen en voor onszelf, dan wanneer we de antecedenten kenden die hebben geleid tot de huidige situaties en verhoudingen.

We zijn echter niet geheel zonder herinneringen. Kort voordat een kind wordt geboren, trekt een panoramisch visioen als toekomstbeeld van het komende leven aan het bewustzijn voorbij. Dit derde panoramische visioen heeft ook een enigszins profetische aard, want het menselijke ego dat zich voorbereidt op de zwangerschapsperiode die aan de geboorte in het fysieke lichaam voorafgaat, ziet niet alleen zijn verleden, maar ook flitsen van de toekomst, en erkent dat het rechtvaardig en karmisch noodzakelijk is dat hij een fysieke omgeving en lichaam van een bepaalde aard binnengaat. (G. de Purucker: Bron van het occultisme, blz. 619).

Ofschoon we aan deze vooruitblik geen duidelijke herinnering bewaren verklaart het ten dele de vreemde aantrekkingskracht die we soms voor een bepaalde persoon of plaats voelen. Het kan ook een bron van kracht zijn als een situatie ondraaglijk lijkt. Als we in contact komen met dat deel in ons dat de herinnering bewaart, zullen we de kracht vinden om ofwel de situatie te aanvaarden als een gelegenheid tot groei, of ons er psychisch van los te maken en voor eens en voor altijd die oude karmische schuld af te lossen.

In een groter beeld van opeenvolgende levens zijn pijnlijke en moeilijke ervaringen heilzaam, daar zij ons de gelegenheid geven om te groeien.

Het was een wijs man die zei: hoe groter het obstakel, hoe groter de kans, waaraan wij willen toevoegen, om iets meer te ontdekken van de aard en de oorsprong van ons wonderbaarlijke unieke karakter.

Veel oudere mensen hoort men zeggen; 'Als ik mijn leven nog eens kon overdoen, wat zou ik dan anders doen.' Het is duidelijk dat veel van onze verplichtingen worden aangegaan voor we door ervaring wijs zijn geworden en als ze eenmaal bestaan binden ze ons voor de rest van ons leven. Waarom is dat zo?

Als de ware mens, de onsterfelijke mens is, dan zijn alle gerieflijkheden, de kleine vreugden en successen van materiële aard niet zo belangrijk. Het ware strijdperk van de mens ligt in zijn denken.

Er is in ons een wijsheid die groter is dan we door de ervaring kunnen verwerven en met ons brein kunnen bedenken. De jonge mens, die overloopt van explosieve levenskracht, is nog ontvankelijk, vol vertrouwen, idealistisch, loyaal en sensitief genoeg om de polsslag van de toekomst te voelen.

De ziel zit nog gevangen en durft de verplichtingen niet aan te gaan. Dikwijls wordt de gekozen richting een moeilijk begaanbaar pad, maar door die verplichtingen wordt de ziel getoetst. Als we werkelijk in evolutie geloven, moet we wel geloven dat we geen andere richting kunnen gaan dan de voorwaartse.

Als meer verantwoordelijkheid, een scherper bewustzijn, een ruimere vorm van dienen en functioneren in dit heelal niet de logische stap is voor een denkend wezen met vrije wil, wat dan wel?

We leren van de oude wijsheid dat we aan het goddelijke ontspringen als een vonk aan het vuur en dat alle wezens op deze wijze tot aanzijn kwamen. Eens verenigt de vonk zich weer met het vuur. De vonk is niet anders dan het vuur.

De hoogste delen van de mens zijn zuiver goddelijk, een met Karma, het hart van universele harmonie.

En wat is het goddelijke? Het is zuiver bewustzijn, zuivere geest, zuivere wil en zuivere kracht.

In de geschiedenis van de onsterfelijke mens verwierf hij, met de hulp van de natuur, het recht zich aan te sluiten bij degenen die naar eigen keuze en met vrije wil hun evolutie leiden. Staande op de laagste sport van de ladder die omhoogvoert, heeft hij zich bij het gezelschap van de goden gevoegd en begint hij een deel van de verantwoordelijkheid voor het welzijn van het heelal op zich te nemen. Hij hoeft alleen maar om zich heen te zien om vast te stellen dat andere natuurrijken, die zijn spoor volgen, zijn vrijheid niet bezitten. Zij moeten werken binnen grenzen die bij hen niet behoren.

Niemand bezit een vrije wil los van het universele Wezen in het hart van de Kosmos, als dat zo was, dan zou hij zich buiten het organisme bevinden.

Een mens is als een god voor zijn lichaam, dat een heelal is; elk leven daarvan is onderworpen aan de beslissingen van zijn bewoner, maar niet in de zin van de grote baas. Hoewel we ziek kunnen worden of het lichaam letsel kunnen toebrengen, kunnen we het ons nauwelijks als een verdienste aanrekenen als alle delen ervan in harmonie werken. Een zenuw- of spiercel benut de mogelijkheden en voldoet aan de eisen die haar normale bestaan in een menselijk lichaam meebrengt, zonder zich er waarschijnlijk van bewust te zijn dat ze een intelligentie of wil dient die niet de hare is.

Laten we ons persoonlijk Karma niet als te belangrijk zien. Het kan het tandwiel zijn dat regelend optreedt bij onze levenservaring, maar het is niet de hoofdbron van ons wezen.

Bronnen

Oceaan van theosofie – W. Q. Judge

Artikelen uit Sunrise van Theosofisch Genootschap Nederland.